

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اسدآباد
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی

فرم طرح درس

عنوان کامل درس: مراقبتهای جامع پرستاری در بخش های مراقبت ویژه (مبحث ICU) کد درس 29	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری
سال تحصیلی: 1403/1404 نیمسال: دوم	پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان سالمندان 1، 2، 3
تعداد واحد: یک واحد	تعداد فراگیران: 31
زمان برگزاری کلاس (روز - ساعت): دوشنبه ها 10-12 کلاس 3	نوع درس: تئوری * عملی □ کارآموزی □
تاریخ شروع کلاس: 1403/11/15	تاریخ خاتمه کلاس: 1404/03/15
نام و نام خانوادگی مدرس: خانم اصلانی	پست الکترونیک مدرس: aslanm63@yahoo.com
گروه مدرسین درس ویژه: خانم محمدی - خانم اصلانی	مدرس مسئول درس: خانم محمدی

شرح درس:

شرح درس : این درس شامل مراقبت های پرستاری اختصاصی از بیماران بستری در بخش مراقبت های ویژه است. محتوی درس پرستاری مراقبت ویژه به دانشجویان مقطع کارشناسی رشته پرستاری کمک می نماید ضمن تلفیق دانش و مهارت های فراگرفته ، با بهره گیری از نظریه ها و مفاهیم پرستاری و کاربرد مهارت های تفکر خلاق، امر مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند نیازمند به مراقبت های ویژه پرستاری را مبتنی بر اصول اخلاقی به عهده گیرد.

گزیده‌ای از مقررات آموزشی در کلاس درس:

- دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حاضر باشد.
- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.
- فعالیت های دانشجو در کلاس درس شامل شرکت فعال در بحث، پاسخ به سوالات و آمادگی برای یادگیری می باشد.
- در صورتی که غیبت دانشجو در کلاس بیش از 4/17 ساعات جلسات شود، درس مربوطه حذف خواهد شد.
- به استناد آیین نامه مصوب جلسه 258 شورای عالی انقلاب فرهنگی کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق لیست پیوست توسط اساتید تکمیل خواهد گردید.

اهداف درس:

هدف کلی درس: آشنا کردن دانشجویان با اصول مراقبت های پرستاری در بخش های مراقبت ویژه با بکارگیری آموخته دربررسی نیازهای بیماران بدحال، تصمیم گیری مناسب و انتخاب اولویت های مراقبتی در بیماران مبتلا به اختلالات قلبی-عروقی، تنفسی و کلیوی و یا نارسایی عملکرد چند ارگانی با تاکید بر اصول مراقبت در مراحل حاد و تحت حاد، نوتوانی و آموزش به بیمار و خانواده آنها.

اهداف اختصاصی: دانشجو پس از پایان کلاس قادر خواهد بود:

ویژگی های بخش ویژه را توضیح دهد.

بیماران بستری در بخش های مراقبت ویژه و روشهای تعیین سطح هوشیاری را مورد بررسی قرار دهد.

بیمار را مورد تفسیر قرار ABG بدن را شرح دهد و برگه PH سیستم های تنظیم کننده دهد.

مانیتورینگ همودینامیک بیماران بخش مراقبت ویژه را شرح دهد.

نارسایی تنفسی، سندرم زجر تنفسی بزرگسالان و مراقبت پرستاری از آنها را تشریح کند.

انواع هیپوکسی و روش های مناسب درمان آنها با روشهای اکسیژن تراپی را بیان نماید.

انواع راههای هوایی مصنوعی و مراقبت های پرستاری از هر کدام را به تفکیک شرح دهد.

انواع ونتیلاتورها و مدهای تنفسی را از نظر معایب و فواید با هم مقایسه نماید.

عوارض ونتیلاتورها و نحوه مراقبت پرستاری از بیمار تحت ونتیلاتور را شرح دهد.

مراقبت جراحی قلب و فیزیوتراپی تنفسی را شرح دهد.

جلسه اول - تاریخ: 1403/11/15

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
مفهوم واحد مراقبت ویژه (ICU) + مروری بر فیزیولوژی تنفس	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: 6- بخش مراقبتهای ویژه (ICU) را تعریف نماید 7- تاریخچه احداث ICU را شرح دهد. 3- خصوصیات ICU را نام ببرد. 4- دو اختلال حسی شایع در بخش ویژه و اقدامات پیشگیری کننده از این اختلالات را نام ببرد. 5- خصوصیات پرسنل ICU را بنویسد. 6- بیمار کاندیدبستری در ICU را بشناسد. 7- تنفس و انواع آن را تعریف نماید. 8- فعالیتهای فیزیولوژیک هنگام تنفس را نام ببرد. 9- تهویه را تعریف نموده و نحوه عملکرد عضلات تنفسی حین دم و بازدم را شرح دهد. 8- تفاوت تهویه و تنفس را بنویسد. 9- کسب توانایی در انجام مراقبت از بیمار با اختلال سطح هوشیاری الف: بررسی و شناخت بیمار با اختلال هوشیاری ، کنترل سطح هوشیاری ب: تعیین تشخیص های پرستاری بر اساس داده های جمع آوری شده	شناختی	سخنرانی و بحث گروهی و ارائه کنفرانس گروهی توسط دانشجویان و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	کمک وسایل سمعی و بصری شامل ویدئو پروژکتور و ارائه فیلم

			ج: برنامه ریزی و اجراء مراقبت های پرستاری بر اساس اصول فرایند پرستاری	
			خ: ارزیابی اقدامات پرستاری انجام شده	
جلسه دوم – تاریخ: 1403/11/29				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
بررسی بیماران در بخش مراقبت ویژه، مروری بر فیزیولوژی تنفس (ادامه)	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: ✓ لزوم برآورده سازی نیاز های تغذیه ای و دفعی بیمار را شرح دهد. الف: انجام بررسی و شناخت سیستم گوارشی بیمار را شرح دهد. ب: تعیین تشخیص های پرستاری مربوطه بر پایه اطلاعات بدست آمده را شرح دهد. ج: انجام برنامه ریزی و اجراء برنامه مراقبتی از بیمار جهت تامین نیاز های تغذیه ای و دفعی بیمار را شرح دهد. د: ارزیابی برنامه طراحی شده جهت بیمار را شرح دهد. خ: آشنایی با انواع روش های تامین نیاز های تغذیه ای بیمار همانند ، تغذیه لوله ای و وریدی (tpn) را شرح دهد. غ: کسب توانایی در کنترل دقیق جذب و دفع بیمار و نظارت دقیق بر مایعات دریافتی بیمار را شرح دهد. ✓ کسب توانایی در انجام ساکشن دهان و لوله تراشه طبق اصول استاندارد و پیشگیری از بروز عوارض ساکشن را شرح دهد. ✓ کسب توانایی گرفتن نمونه خون شریانی و مراقبت های مربوطه از محل خونگیری جهت پیشگیری از بروز عوارض را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی و بحث گروهی و ارائه کنفرانس گروهی توسط دانشجویان و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	کمک وسایل سمعی و بصری شامل ویدئو پروژکتور و ارائه فیلم

		✓ کسب توانایی تفسیر گاز های خون شریانی و مطابقت آن با وضعیت فیزیو لوژیک بیمار را شرح دهد. ✓ کسب توانایی در مراقبت از لاین های وریدی بیمار را شرح دهد. ✓ آشنایی با دارو های رایج در بخش و نحوه کاربرد آنها و شناسایی عوارض مربوطه را شرح دهد. ✓ گزارش دهی و گزارش نویسی در بخش مراقبت ویژه را شرح دهد. ✓ بررسی و شناسایی منابع عفونت های بیمارستانی در بخش ویژه و روش های پیشگیری کننده از گسترش عفونت را شرح دهد. ✓ توانایی برقراری ارتباط و هماهنگی و همکاری با تیم درمانی را شرح دهد. ✓ برقراری ارتباط درمانی با بیمار و خانواده و ارائه اطلاعات لازم و ضروری در حد مقررات به خانواده بیمار بستری را شرح دهد. ✓ توانایی ایفای نقش آموزشی (آموزش به بیمار و خانواده و سایر فراگیران) ✓ حجمها و ظرفیتهای ریوی را به تفکیک تعریف نموده و با یکدیگر مقایسه نماید. ✓ تهویه دقیقه ای و تهویه آلئولی را تعریف و تفاوت آنها را بنویسد. ✓ فضای مرده را تعریف و انواع آن را نام ببرد. ✓ نحوه تبادلات گازی در سطح آلئولهای ریوی و بافتها را شرح دهد. ✓ نحوه انتقال اکسیژن و دی اکسید کربن در خون را توضیح دهد. ✓ عوامل موثر بر تهویه و پرفیوژن را نام ببرد. ✓ اهمیت منحنی تجزیه اکسی-هموگلوبین را شرح دهد. ✓ عوامل موثر بر انحراف منحنی اکسی-هموگلوبین را نام ببرد .
--	--	---

جلسه سوم - تاریخ: 1403/12/06

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
مانیتورینگ همودینامیک	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد:	شناختی	سخنرانی و بحث	کمک وسایل

پرستاری از بیمارانی که تحت عمل جراحی قلب قرار می‌گیرند	1- انواع جراحی قلب را نام ببرد. 2- اندیکاسیونهای جراحی قلب را نام برده و مزایا و معایب انواع درجه‌های مصنوعی را توصیف نماید. 3- روشها و مزایای استفاده از تجهیزات کمک بطنی را شرح دهد. 4- انواع مختلف جراحی قلب را شرح دهد. 5- روند جراحی قلب باز را توضیح دهد. 6- از فرایند پرستاری بعنوان چارچوبی جهت مراقبت از بیماران پیوند قلب استفاده نماید. 7- برنامه آموزشی بیماران تحت عمل جراحی قلب را تدوین نماید. 8- عوارض احتمالی جراحی قلب، روشهای پیشگیری از این عوارض و پارامترهای بررسی و شناخت مناسب برای تشخیص آنها را بیان نماید. 10- از فرایند پرستاری بعنوان چارچوبی جهت مراقبت از بیماران قبل و بعد از جراحی قلب استفاده نماید.	گروهی و ارائه کنفرانس گروهی توسط دانشجویان و ارائه و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	سمعی و بصری شامل ویدئو پروژکتور
--	--	--	--

جلسه چهارم - تاریخ: 1403/12/13

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نارسایی تنفسی، ARDS	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: ✓ پاتوفیزیولوژی سندروم دیسترس تنفسی بالغین (ARDS) را شرح دهد. ✓ عوامل خطر، علائم بالینی و تستهای تشخیصی در ARDS را توضیح دهد. ✓ درمان و مراقبت پرستاری از بیمار مبتلا به ARDS را ذکر نماید. ✓ نارسایی حاد تنفسی را تعریف نماید. ✓ علائم نارسایی تنفسی را در آزمایش ABG بیان نماید.	شناختی	سخنرانی و بحث گروهی و ارائه کنفرانس گروهی توسط	کمک وسایل سمعی و بصری شامل ویدئو پروژکتور

✓ انواع نارسایی حاد تنفسی را شرح دهد.	دانشجویان و ارائه
✓ تظاهرات بالینی نارسایی حاد تنفسی را نام ببرد.	فیلم و بحث و
✓ تدابیر طبی و پرستاری نارسایی حاد تنفسی را شرح دهد.	تبادل نظر
	پیرامون آنها

جلسه پنجم - تاریخ: 1403/12/20

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
هیپوکسی و روشهای اکسیژن تراپی	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: 1- هیپوکسمی و هیپوکسی را تعریف نماید. 2- انواع هیپوکسی و متعاقب آن هیپوکسمی را ذکر نماید. 3- اهداف اکسیژن درمانی را بنویسد. 4- موارد استفاده از اکسیژن درمانی را بیان نماید. 5- عوارض اکسیژن درمانی و روشهای پیشگیری از عوارض را شرح دهد. 6- روشهای تجویز اکسیژن را توضیح دهد. 7- مزایا و معایب روشهای تجویز اکسیژن را به تفکیک نام ببرد.	شناختی	سخنرانی و بحث گروهی و ارائه کنفرانس گروهی توسط دانشجویان و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	کمک وسایل سمعی و بصری شامل ویدئو پروژکتور و ارائه فیلم

جلسه ششم - تاریخ: 1404/01/17

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
----------------	--------------	------	--------------	-----------------

برقراری راه	✓ در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد:	شناختی	سخرانی و کمک
هوایی	✓ هدف از حفظ راه هوایی مصنوعی را بیان کند.		بحث وسایل
مصنوعی،	✓ موارد استفاده از راههای هوای مصنوعی را نام ببرد.		گروهی و سمعی و
مراقبت از	✓ انواع راه هوایی مصنوعی را نام ببرد و مزایا و معایب هر کدام را شرح دهد.		ارائه بصری
بیمار دارای	✓ عوارض لوله گذاری داخل تراشه را نام ببرد و اقدامات پرستاری آن را لیست نماید.		کنفرانس شامل
لوله تراشه	✓ نحوه صحیح ساکشن ترشحات تراشه را شرح دهد.		گروهی ویدئو
	✓ عوارض تراکتوستومی و اقدامات پرستاری مربوطه را بنویسد.		توسط پروژکتور
	✓ توانایی در انجام مراقبت از راه هوایی مصنوعی (لوله تراشه ، لوله تراکتوستومی)		دانشجویان و ارائه
	✓ برآورده سازی نیاز های خاص بیماران با ترومای سر و حوادث عروق مغزی و بیماران با افزایش ICP		و بحث و فیلم
	✓ آشنایی و توانایی انجام کار با دستگاه های ونتیلاسیون مکانیکی		تبادل نظر
	الف: توانایی انجام بررسی و شناخت بیمار نیازمند تهویه مکانیکی		پیرامون آنها
	ب: توانایی تنظیم ونتیلاتور بر اساس وضعیت فیزیو پاتولوژیک بیمار و اطلاعات جمع آوری شده در بررسی و شناخت		
	ج: توانایی کار با ونتیلاتور و تنظیمات آن بر اساس نتایج گاز های خون شریانی		
	د: تعیین تشخیص های پرستاری در بیمار متصل به ونتیلاتور بر اساس داده های جمع آوری شده		
	ه- برنامه ریزی مراقبت های پرستاری بیمار تحت ونتیلاسیون مکانیکی بر اساس اصول فرایند پرستاری		
	خ: آشنایی با روند جدا سازی بیمار از ونتیلاتور		
	ع: توانایی در پاسخ دهی مناسب به آلام های ونتیلاتور		

جلسه هفتم - تاریخ: 1404/01/24

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
انواع ونتیلاتورها و مدهای تنفسی و عوارض ونتیلاتورها و مراقبت از بیمار تحت ونتیلاتور	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: ✓ تهویه مکانیکی را تعریف کند. ✓ هدف از تهویه مکانیکی را بیان نماید. ✓ انواع ونتیلاتورها را توضیح دهد و مزایا و معایب هر یک را شرح دهد. ✓ مدهای مختلف تهویه ای را شرح دهد و مزایا و معایب هر کدام را نام ببرد. ✓ مانورهای فشاری بر روی ونتیلاتور را توضیح دهد. ✓ نحوه تنظیم دستگاه ونتیلاتور را بیان نماید. ✓ آلامهای ونتیلاتور و نحوه تنظیم آنها را توضیح دهد. ✓ اصطلاح جنگیدن بیمار با ونتیلاتور را توضیح و علائم آن را شرح دهد. ✓ معیارهای جداسازی بیمار از دستگاه ونتیلاتور را نام ببرد. ✓ مراحل مختلف جداسازی بیمار از ونتیلاتور را شرح دهد. ✓ روشهای جداسازی را توضیح دهد. ✓ مسئولیتهای پرستار در طول جداسازی را بیان نماید.	شناختی	سخنرانی و بحث گروهی و ارائه کنفرانس گروهی توسط دانشجویان و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	کمک وسایل سمعی و بصری شامل ویدئو پروژکتور و ارائه فیلم

جلسه هشتم - تاریخ: 1404/01/31

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اختلالات اسید و باز و تفسیر گازهای خون شریانی	در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: 1- مکانیسم های فیزیولوژیک در تعادل اسید - باز را شرح دهد. 2- موارد استفاده از ABG را بیان نماید. 3- روش صحیح بدست آوردن نمونه خون شریانی را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی و بحث گروهی و ارائه کنفرانس گروهی	کمک وسایل سمعی و بصری شامل ویدئو

پروژکتور و ارائه فیلم و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	توسط دانشجویان و بحث و تبادل نظر پیرامون آنها	4- مقادیر طبیعی معیارهای خون شریانی و وریدی را بیان نماید. 5- پارامترهای اصلی جهت تفسیر گازهای خون شریانی را توضیح دهد. 6- اختلالات اسید و باز جبران نشده، جبران نسبی و جبران کامل را تشخیص داده و شرح دهد. 1- اختلال اسید و باز مرکب را توضیح دهد . 2- عدم تعادل اسید- باز را به همراه درمان و مراقبتهای پرستاری توضیح دهد. 3- اختلالات اسیدوز تنفسی و مراقبت های پرستاری مربوطه را توضیح دهد. 4- اختلالات اسیدوز متابولیک و مراقبت های پرستاری مربوطه را توضیح دهد. 5- اختلالات آلکالوز تنفسی و مراقبت های پرستاری مربوطه را توضیح دهد. 6- اختلالات آلکالوز متابولیک و مراقبت های پرستاری مربوطه را توضیح دهد. و مراقبتهای پرستاری از بیمار تحت ونتیلاتور و در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد: 1- نحوه بررسی و مراقبت از سیستم تنفسی بیمار تحت ونتیلاتور را شرح دهد. 2- نحوه بررسی و مراقبت از سیستم گردش خون بیمار تحت ونتیلاتور را بیان کند. 3- نحوه بررسی سطح هوشیاری بیمار را ذکر کند. 4- نحوه بررسی و مراقبت از اندامهای بیمار تحت ونتیلاتور را شرح دهد. 5- نحوه بررسی و مراقبت از سیستم ادراری بیمار تحت ونتیلاتور را توضیح دهد. 6- نحوه بررسی و مراقبت از سیستم گوارش بیمار تحت ونتیلاتور را بنویسد.	و مراقبتهای پرستاری از بیمار تحت ونتیلاتور و
---	--	---	---

			7- نحوه بررسی و مراقبت از پوست بیمار تحت ونتیلاتور را بیان کند.
			8- جهت بیمار تحت ونتیلاتور فرایند پرستاری طراحی نماید.

ارزشیابی:				
ارزشیابی: تکوینی* پایانی*				
نمره کل: 100				
حضور فعال: 10 درصد کوئیز: 20 درصد تکلیف: 10 درصد نمره آزمون میان ترم: ... نمره آزمون				
پایان ترم: 60 درصد نمره				
نوع آزمون میان ترم: شفاهی □	تشریحی*	چند گزینه ای*	صحیح و غلط □	جور کردنی □
نوع آزمون پایان ترم: شفاهی □	تشریحی*	چند گزینه ای*	صحیح و غلط □	جور کردنی □

منابع:

- 1- Black , JM & Jacobs, E.M Medical-Surgical Nursing : Clinical Management for continuity of care. 5th edition, Philadelphia : WB Saunders Co, 2020.
- 2- Monahan, FD etal. Phipp's Medical Surgical Nursing : Helath and Illness Perspectives. 8 th Edition. St Louis : Mosby, 2019.
- 3- Polaski, A.L&Tatro,S.E. Lukman's core principles and practice of Medical-Surgical Nursing . Philadelphia: WB Saunders Co. 2015.
- 4- Smeltzer, S.C , Bare, B.G , Hinkle, J.L , and Cheever, K.L. Brunner & Suddarth's Text book of Medical-Surgical Nursing 12th edition , Philadelphia :Lippincott Co, 2018.
- 5- Urden, L.D, Stacy, K.M, Lough, M.E. Thelan's critical care Nursing : Diagnosis and Management, 5th edition, St.louis: Mosby Co, 2020

6-مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش‌های ویژه(محمدرضا عسگری) آخرین چاپ

7-مراقبت‌های ویژه در ICU(ملاحت نیکروان مفرد-حسین شیري) آخرین چاپ

8-پرستاری در بخش مراقبت‌های ویژه ICU(ترجمه هادی کوشیار و داریوش معزی) آخرین چاپ